

KATALUNA ESPERANTISTO

(L'ESPERANTISTA CATALÀ)

MONATA GAZETO, ORGANO DE LA

DUA EPOKO - JARO III^a : OKTOBRO-DECEMBRO 1923

Literatura Mondo

Monata gazeto, ilustrita, grand-
formata, almenaŭ 20-paĝa.

Interesa enhavo kaj
bonega stilo. Origina-
lalaj esperantaj
verkoj kaj tradukoj
el ĉiuj lingvoj.

JARABONO : 12 PESETOJ

K. E. F. akceptas abonojn

Andrássy-ut, 81.

BUDAPEST

Esperanto Triumfonta

Ĉiusemajna gazeto,
kun bonega infor-
mado pri nia mo-
vado en la tuta
mondo

PREZO: 0'30 PTOJ. NUMERO

HORREM BEI KOLN
(Germanujo)

CURS PRÀCTIC DE LA LLENGUA ESPERANTO

PER FREDERIC PUJULÀ I VALLÉS,

amb les regles gramaticals,
exercicis en Esperanto i en
Català, i vocabulari
Català - Esperanto.

SEGONA EDICIÓ

PREU: 0'75 PTES.

Gramática Esperanto

— PEL —

DR. J. BREMÓN MASGRAU

3.ª EDICIÓ

PREU DE LA OBRA EN TELA:

4 PESSETES

KATALUNA ESPERANTISTO

OFICIALA ORGANO DE

Kataluna Esperantista Federacio

Redakcio kaj Administraĵo :
Carme, 30 : BARCELONA

Nia devizo: *Maro estas gutaro*

Redaktoro: Jaume Grau Casas

XI^a Kongreso de la Kataluna Esperantista Federacio

Vich: 8 - 9 - 10 Junio 1924

EN la dato definitive fiksita por nia proksima kongreso. Espe-
reble ĝi estos partoprenata ne nur de multaj katalunaj sami-
deanoj, sed de kelkaj eksterlandaj esperantistoj, precipe
francaj, kiuj promesis honorigi nin per sia vizito.

Kun la kutima soleneco okazos la hela festo de la "Floraj
Ludoj," Festeno, Teatra Prezento, Esperanta Ekspozicio, Koncerto, Es-
peranta Diservo, k. c. Oni ankaŭ aranĝos postkongresan ekskurson al Ripoll.

La membroj de K. E. F. estos oportune sciigataj pri tiaj aranĝoj.

Nun estas en presado esperanta gvidlibro pri Vich, dank' al la klopodoj
de la kongresorganizantoj.

Pri ĉio rilatanta la Kongreson, oni sin turnu al la Prezidanto de la O. K.
S-ro Jacinto Comella, Plaça Major, 18, Vich.

Severa unueco, nepra kondiĉo de internacia lingvo

Helplingvo estas afero de interkonsento.

Ĉiu entrepreno, kiu promesas al pluraj homoj certajn avantaĝojn kaj postulas de ili samajn devojn, estas bazita sur komuna interkonsento.

Demokrate organizita ŝtato povas doni al si konstitucion nur per la volo de la popolo. Ne ĉiuj loĝantoj nepre konsentas pri ĉi tiu statuto, sed la malplimulto, la nekontentigita parto de la ŝtatanoj, devas submetiĝi al la volo de la plimulto. «Vox populi, vox Dei». Se tion ĝi ne faras, ni havos revolucion, civilan militon, la ĥaoson. En ne sufiĉe civilizita ŝtato, aŭ en ŝtato kies loĝantaro estas indifera je la ŝtatformo, iu pli bone organizita tribo aŭ klaso ofte sukcesas altrudi al la tuto sian superecon aŭ sian arogantecon. Sed estas historia vero, ke en tiel regata ŝtato la plimulto ne povas esti daŭre kontenta aŭ eĉ feliĉa. Kiu sin sentas subpremita, tiu nature serĉadas rimedon por forigi aŭ senpotencigi la subpremanton. Li kolektadas ĉirkaŭ si la tutan aron da nekontentuloj, kaj kiam tiuj estas sufiĉe forigitaj, ili renversas la ŝtatordon. Tio estas leĝo de la naturo.

* * *

Kiam du viroj fondas komercan entreprenon, ili unue starigas statuton, kiu klare priskribas la rajtojn kaj devojn de ĉiu partoprenanto. Unueco estas la necesa fundamento de ilia sukceso. Kaj kiam unu el ili agas kontraŭ la interkonsentita statuto, li kutime ne nur malutilas al la komuna bono, sed li eĉ difektas sian propran intereson.

* * *

Ĉiufoje kiam pluraj individuoj celadas komunan celon, ili nepre devas agi laŭ certa plano kaj aplikadi samajn rimedojn. Se el du vojaĝantoj, kiuj samtempe intencas ĉirkaŭvojaĝi plej eble rapide la teron, la unua ekmarŝas orienten, la dua okcidenten, ili tamen uzas la samajn rimedojn: fervojo, ŝipo, aviadilo, aŭtomobilo, ktp. Kaj nur supoze ke ili ambaŭ sammaniere uzadas tiujn rimedojn, ili samtempe atingos sian celon. Severa kaj absoluta unueco en la aplikado de iliaj rimedoj estas nepre necesa.

* * *

Ĉu povas esti alie ĉe internacia lingvo?

Esperanto ankaŭ havas sian statuton, sian konstitucion, la Fundamento de D-ro Zamenhof! Internacia lingvo ne koncernas nur du aŭ tri homojn,

ĝi apartenas al granda kaj konstante multiĝanta popolo. Ĝi celadas la unuigon ne nur de certaj triboj, klasoj, ŝtatoj, sed de la tuta homaro. En la Fundamento de Esperanto ni legas:

«Neniu persono kaj neniu societo devas havi la rajton arbitre fari en »nia Fundamento iun eĉ plej malgrandan ŝanĝon».

Kaj en la «Deklaracio pri Esperantismo» de la Boulogne'a kongreso ni trovas identan ideon:

«La sola unufojon por ĉiam deviga por ĉiuj Esperantistoj fundamento »de la lingvo Esperanto estas la verketo «Fundamento de Esperanto», en »kiu neniu havas la rajton fari ŝanĝon».

Tio estas klara, preciza kaj neniel fuŝkomprenebla. La Fundamento estas akceptita de la granda plimulto de ĉiuj personoj nuntempe uzantaj Esperanton. Do, la malmultaj nekontentuloj ne havas la rajton ŝanĝi en tiu fundamento eĉ la plej sensignifan parton. Ili povas neuzi la lingvon, ili povas forlasi la movadon, ili eĉ povas laŭ sia plezuro akre batali kontraŭ la ideo de helplingvo, sed ili neniel rajtas ŝanĝi la fundamenton kaj altrudi al la Esperantistaro sian personan guston.—“De gustibus et coloribus non disputandum”.

Konata proverbo instruas: “Neniu ŝafaro sen skabia ŝafo”. Estas ja memkompreneble ke inter centmiloj da Esperantistoj troviĝas kelkaj ŝanĝemuloj kaj reformemuloj.

Mi memoras pri stranga viro, kiu ĉeestis unu el miaj kursoj. Kritiko estas lia animo kaj sen kritiko li absolute nenion akceptas. Kiam mi en la unua leciono klarigis ke la adjektivo finiĝas per *a*, la substantivo per *o*, li tuj kritikis ĉi tiun neakordiĝon en la finaĵo. Instruante pri la multnombro, mi ekpruvis ke la finaĵoj *oj*, *aj* estas la plej taŭga solvo de la problemo. Sed li trovis ilin ridindaĵ! La akuzativo estis por li malnecesca balasto kaj la supersignitaj literoj eĉ naŭzis lian delikatan okulon. Per liaj konstantaj kritikoj li multe malhelpis la instruadon kaj “naŭzis” sian kunlernantaron, ĝis fine mi redonis al li la pagitan kursmonon kaj, je la ridado de la tuta ĉeestantaro, ĝentile adiaŭis lin. — Tiu kritikema ĉarlatano poste transiris al la Idistoj, kie li daŭrigis sian metion ĝis ankaŭ la “Idani” forpermesis lin! Kelkajn monatojn pli malfrue li aliĝis al nia Esperanto Societo, kies fervora kaj tute fidela membro li nun estas. Intertempe li estis atente kaj serioze studinta la tutan helplingvan problemon kaj hodiaŭ li asertas kun plena konvinko, ke Esperanto estas la sola taŭga kaj praktika solvo de la demando.

Bedaŭrinde ne ĉiu kritikema helplingvano alvenas al sama konkludo. Iuj el ili opinias sin multe pli saĝaj kaj sagacaj ol ĉiuj ceteraj Esperantistoj kune. Aliaj estas honoremaj aŭ tro memfidaj kaj vidas en Esperanto la rimedon por kolekti laŭrojn. Plua grupo agas kontraŭ Esperanto kvazaŭ ĝi estus provkuniklo. Ili detranĉas ĝian voston, plimallongigas la orelojn, kolorigas la okulojn, tondas la harojn kaj ĝin kripligas ĉumaniere. Malfeliĉa kreaĵo! Via kreinto estis monstro, kiu ne sciis krei vivkapablan beston!

Iam unu artema ĝardenisto posedis tre belan ĝardenon, kiun li prizorgadis kun vera sindono kaj amo. Multe da diverskoloraj kaj bonodoraj floroj ornamis ĝin. Belaj arboj donis bongustajn fruktojn kaj herboj kaj legomoj ĉiuspecaj maturiĝis la tutan someron. Estis vera paradizo kaj la pasantoj ĝojis vidante ĝin kaj laŭdis la bonan ĝardeniston. Sed iun tagon venis kritikemulo, vidis la ĝardenon kaj diris al la ĝardenisto: Via verko estas sufiĉe bela, sed ĝi havas diversajn mankojn, kiuj facile estas forigeblaj. La rozarboj devus stari en rekta vico laŭlonge de la vojeto; tiuj blankaj lilioj ne bone efikas apud la bluaj betunioj, oni devus ilin lokigi apud la verdaj legomoj, tiu pomarbo estas tro granda, ĝi kovras la sunon al viaj lekantoj, ĝin vi devus tute forigi aŭ planti en alia angulo, ne decas ke brasiko kreskas ĉi tie apud la bela florbedo, ĝin oni devus lokigi apud la napoj aŭ malantaŭ la pizoj...

La ĝardenisto atente aŭdis la proponojn de la kritikemulo, poste li respondis al li: Vi estas tute prava, sinjoro; se mia ĝardeno ne plaĉas al vi, ŝajnas ke vi havas alian guston ol ĉiuj ceteraj pasantoj kaj ol mi mem. Mi do ĝentile konsilas al vi, iru hejmen kaj aranĝu vian ĝardenon tute laŭ via gusto, kaj mi ne dubas, ke ĝi kontentigos vin. Sed lasu miajn rozojn en la bosketo, miajn liliojn apud betunioj kaj la brasikon proksime de la floroj.

Kaj la kritikemulo foriris balancante sian kapon kaj murmurante ion inter siaj dentoj. Kaj la bela ĝardeno restis tia, kian la artema ĝardenisto ĝin kreis kaj ĝi la tutan someron ĝojigis ĉiun normale sentantan homon.

La kreinto de Esperanto estis ankaŭ tiel artema kaj delikata ĝardenisto, kiu kun inteligento kaj amo kreis sian ĝardenon. Jen li plantis odorantan floron, jen li lokigis fortan fruktarbon kaj apude li dissemis bongustajn legomojn. Kaj ĉio kune estas verko de artisto, kiun oni ne povas aliformigi se oni ne volas difekti aŭ ruini ĝin. Certe iu kritikemulo povas riproĉi al la ĝardenisto pri tiu aŭ alia bagatelo, sed li ne kapablas krei pli belan kaj pli taŭgan ĝardenon. Li do lasu la kritikon kaj ĝoju kun ĉiuj aliaj pri la bela majstra verko de la genia aŭtoro.

Antaŭ dek-kvin jaroj kelkaj kritikulaĉoj kunvenis en Parizo kaj kun scienca ŝajno deklaris, ke Esperanto devas esti plibonigata. Ili ekprenis lupon kaj sekciilon kaj komencis serĉadi la mankojn de la «kuniklo». Unue ili detranĉis al ĝi la voston «oj, aj» kaj almetis ridindan glandon «i». Poste ili elŝiris la okulojn (akuzativon), ĉar kuniklo povas marŝi kaj viveti sen okuloj! Tiam ili kuntiris la kolon per peza rimeno (akcento) kaj fine ili detranĉis parton de la piedoj (vortformado) kaj rigidigis la restantajjn ŝtupojn. Kaj nun la mizera besto lamas kaj pro la rimeno ĉirkaŭ la kolo preskaŭ ne plu povas spiri. Ne sufiĉis ankoraŭ. La «sciencaj lingvistoj» nutras la malfeliĉan beston per viando kaj alkoholo, ĉar tiaj nutraĵoj donas pli da forto ol herbo kaj akvo! De tiu tempo la kuniklo konstante plimal saniĝas, apenaŭ ĝi kapablas viveti kaj baldaŭ mortos.

Jen la historio kaj la estonto de Ido!

Alia «Anti-ulo», ankaŭ sciencisto, rimarkis la erarojn, kiujn faris la «hi-

rurgiistoj» de Parizo, sed li ne konsciis, ke la unua kaj ĉefa eraro estas ek-tuŝi la kuniklon. Li do aplikis nur alian metodon, dirante al si: ni interŝanĝu la organojn de la besteto kaj poste la tuta organismo pli bone funkcias! La signo de akuzativo fariĝu signo de multnombro, la ordona finiĝo estu finiĝo de akuzativo, kaj la honoro kaj la vivo de Esperanto estos savitaj! Ŝajno, nura, nuda ŝajno!

Ido kaj Antido ambaŭ estas kreitaj nur por la ŝajno, la eksterajo, la trompiĝo. La animo kaj la vivo de Esperanto plene mankas al ili. Mankas ankaŭ tiu intima, neesprimebla *io*, kiu vivigas la lingvon de Zamenhof kaj ĝin igas kara kaj aminda al ĉiu vera Esperantisto.

Pro tio ni amas nian lingvon, ni ĵaluze gardadas ĝian netuŝeblecon, ĝiajn ĉarmojn!

Esperantistoj, via Majstro postlasis al vi valoregan trezoron, brilegantan juvelon. Ne fordonu, ne difektu, ne malhonorigu ĝin! Estu fieraj je tiu nekomparebla heredaĵo kaj ĝoju pri ĝia posedo.

Lasu al aliaj la plezuron dissekii kaj ruinigi ĝin. La saĝa kaj bonsenca homaro pruvos al ili, ke scienco ne ĉiam estas identa je prudento.

Unueco, severa unueco estu nia devizo. Ni estu kaj restu fidelaj dis-ciploj de la granda, neforgesebla Majstro Ludoviko Lazaro Zamenhof.

J. SCHMID

Premio de «Kataluna Esperantisto» en la IXaj Internaciaj Floraj Ludoj.

Por «Kataluna Esperantisto»

Krom la sumoj cititaj en nia lasta numero, ni ricevis 50 ptojn. de la Grupo «Lumon» (Terrassa) kaj 50 ptojn. de la Grupo «Ĝerona Espero» (Girona), por forigi la ekzistantan deficiton.

Koran dankon!

Alvoko al la X^a Internaciaj Floraj Ludoj

LA Floraj Ludoj okazis tre solene en reĝaj palacoj jam dum la XIII^a kaj XIV^a jarcentoj, partoprenataj de la trobadoroj, mildaj poetoj, kies kantoj estis la animo de la Meza Epoko. Ĉefe en la landoj Provenca kaj Kataluna enradikiĝis tiu ravanta festo, en kiu oni disdonis orajn kaj argentajn florojn al la aŭtoroj de la plej bonaj poezioj. La urboj Toulouse kaj Barcelona eĉ starigis Akademion pri la Gaja Scio, al kiu sin dediĉis la famaj Bernat de Ventadorn, Gauselm Faydit, Giralt Riquier, Bertran de Born, Jofre Rudel kaj multaj aliaj, kiuj kantis per sonora lingvo la amon, la ĝentilecon, la virinan belecon kaj kavalirajn agojn, en lirikaĵoj plej diversformaj.

Sed iom post iom silentiĝis la harmonia voĉo de la trobadoroj kaj la poezia festo malaperis. Ankaŭ, pro diversaj kaŭzoj, samtempe defalis la kataluna lingvo kaj la tuta nacia spirito.

Tamen, se la Floraj Ludoj disfalis dum la epoko de la kataluna sunsubiro, dum la kataluna renaskiĝo en la pasinta jarcento ili vekigis al denova vivo. En la jaro 1859 la Katalunaj Floraj Ludoj estis solene restarigataj; kaj al ilia senĉesa ĉiujara okazo ni katalunoj ŝuldas la plenan revivigon de nia nacia lingvo kaj grandparte ankaŭ la brilecon de la moderna kataluna literaturo.

Spertinte tiajn valorajn servojn, la organizintoj de la V^a Universala Kongreso en Barcelona (1909) opiniis ke la enkonduko de la Floraj Ludoj en nian movadon povus simile favori la disvolviĝon de la esperanta literaturo, kaj ili aranĝis la unuajn Esperantistajn Florajn Ludojn, kiuj sukcese okazis dum la V^a Kongreso. Malgraŭ tio, oni ne daŭrigis la feston en la ceteraj Universalaĵ Kongresoj, eble ĉar ĝia spirito restis internacie nekomprenata.

«Oni ne komprenis — diris nia kara amiko S-ro Pujulà en sia parolado dum la II^a Floraj Ludoj — ke en tiu festo la boneco de la verkoj estas konsiderinda, sed ne la ĉefa afero; ke la pli-malpli granda riĉeco de la premioj estas tute flanka detalo, kiu ne povas aŭ ne devas naski emocion; oni ne komprenis ke la objekto de ĝia celo estas la komunio de Popolo kaj Poeto ĉirkaŭ la altaro de Beleco kaj Poezio».

Efektive, tia estas la festo kataluna. Oraj kaj argentaj floroj estas la ordinaraj premioj; de tio devenas la antikva nomo de FLORAJ LUDOJ. Tamen la plej grava el la premioj estas natura floro, kiu rajtigas la gajninton elekti Reĝinon de la Festo. Ni konservis tiun ĉi premion en la esperantaj Ludoj, ĉar oni ne povas donaci premion pli valoran por la spirito ol floro oferota al fraŭlino kaj ŝin iganta simbolo de la Beleco en festo de Poezio.

Imagu nun la feston. La plej bela salono de la urbo ornamita per flagoj

kaj girlandoj. La enurbaj aŭtoritatuloj kaj la juĝintaro eniras en ĝin por prezidi la feston, kiun malfermas la urbestro. La nomo de la laŭreato per la natura floro estas laŭte sciigata kaj la gajninto, akompanata de ĉiuj eminentuloj, eliras por alkonduki la Reĝinon elektitan. Ŝi eniras de la brako de la poeto, sekvata de Kortego de Amo konsistanta el kelkaj fraŭlinoj same kondukataj de la aŭtoritataj moŝtoj, dum ludas marŝon muzikistaro kaj aplaŭde salutas la publiko. La Reĝino okupas sian tronon kaj la poeto legas la premiitan verkon. Siavice estas alvokataj ĉiuj gajnintoj, kiuj ricevas la premiojn de la manoj de la Reĝino, kaj la festo finiĝas per altsenca parolado de la Prezidanto. Kun la sama soleneco kiel por la eniro, la Reĝino kaj Kortego forlasas la salonon.

Jen rapide priskribitaj la festo kaj ĝia celo. La «Kataluna Esperantista Federacio», kredante ke estus domaĝe se tiu festo malaperus el la esperanta movado, kuraĝe prenis sur sin la taskon organizi la Internaciajn Florajn Ludojn kaj klopodas regule okazigi ilin, samtempe kun siaj ĉiujaraj Kongresoj.

Niaj klopodoj nunjare ankaŭ plene sukcesis, kaj ĝojante ni faras denovan Alvokon.

Al la esperantistaj verkistoj:

La Komitato de la X^a Internaciaj Floraj Ludoj vin salutas kaj invitas partopreni en la jenaj konkursoj.

ORDINARAJ TEMOJ

ORIGINALAJ TEKSTOJ

- I. — Originala versaĵo kantanta *Amon*.
- II. — Originala *Ama* verko en prozo.

TRADUKITAJ TEKSTOJ

1. — Traduko de unu el la katalunaj versaĵoj "Visions de Catedrals" de Jaime Collell.
- II. Traduko de la kataluna prozaĵo «El gorc blanc», de Martí Genís i Aguilar.

EKSTERORDINARAJ TEMOJ

- I. — Premio de la Ekscelenca Urbeŝtraro de Vich: 300 pesetoj. Temo: Originala verko.
- II. — Premio de Lia Moŝto D-ro Francisco Muñoz, Episkopo de Vich: 100 pesetoj. Temo: «La Katolikismo kaj la Paco».

- III. — Premio de Lia Moŝto S-ro Albert Rusiñol, Parlamenta deputito de Vich: Artobjekto. Temo: Laŭvola.
- IV. — Premio de la «Terkulturista Ĉambro Ausetana»: 50 pesetoj. Temo: Laŭvola.
- V. — Premio de la «Terkulturista Sindikato» de Vich: 50 pesetoj. Temo: Laŭvola.
- VI. — Premio de la «Vika Industria Societo»: 50 pesetoj. Temo: Laŭvola.
- VII. — Premio de la «Katolika Junularo»: 50 pesetoj. Temo: Traduko de versaĵo aŭ prozaĵo de la fama poeto kataluna Verdaguer.
- VIII. — Premio de la Grupo «Vika Esperantistaro»: 100 pesetoj. Temo: Originala teatraĵo aŭ novelo.
- IX. — Premio de la «Kanariistoj de Vich»: Bela ekzemplero de la famaj Vikaj kanarioj en latuna kaĝo. Temo: «La amo al la birdoj».
- X. — Premio de la komerca firmo «Vda. de J. Seundra»: Tipa kolbaso de la speciala ellaborado kiu famigis la urbon Vich. Temo: «Bonhumora versaĵo». (La donacanta firmo oferis sendi en konvena pakaĵo tiun «premion» al iu ajn lando).
- XI. — Premio de «Vika Kazino»: 50 ptoj. Temo: Laŭvola.
- XII. — Premio de «Kataluna Esperantisto»: Dumviva abono al la gazeto. Temo: «Pri la esperanta versfarado».
- XIII. — Premio de «Ateneu Enciclopèdic Popular»: 25 ptoj. Temo: Laŭvola.
- XIV. — Premio de la Grupo «Barcelona Stelo»: Tri lukse binditaj volumoj enhavantaj la faman tradukaĵon de Kabe «La Faraono». Temo: Rakonto pri «Kio plej impresis min dum mia vivo».
- XV. — Premio de «Círcol Recreatiu Vigatà»: 50 ptoj. Temo: Laŭvola.
- XVI. — Premio de la «Mankomuneco de Katalunuĵo»: Plena verkaro de la fama poeto kataluna Verdaguer. Temo: Studo pri la Kataluna Lingvo.
- XVII. — Premio de «Literatura Mondo»: Bindita jarkolekto de L. M. kaj senpaga livero de la gazeto dum unu jaro. Temo: Laŭvola.
- XVIII. — Premio de «Literatura Mondo»: «Johano la Brava» kaj «Preter la vivo» (Eldono luksa). Temo: Laŭvola.
- XIX. — Premio de «Literatura Mondo»: la du ĵus cititaj verkoj (Eldono duonluksa). Temo: Laŭvola.
- XX. — Premio de «Literatura Mondo»: la du samaj verkoj (Eldono simpla). Temo: Laŭvola.

Inspiron al ĉiuj por la gloro de nia Literaturo!

Th. CART, *prezidanto*. — Julio BAGHY. — Jacinto BREMÓN. — Jacinto COMELLA. — Estanislau PELLICER. — Jaime GRAU CASAS, *sekretario*.

NOTOJ

I. — La aŭtoroj de la kvar premiitaj Ordinaraĵoj Temoj (*Originalaj Tekstoj I, II; Tradukitaj Tekstoj I, II*) ricevos lukse binditan ekzempleron de la verko «Amfitriono» de la senmorta Molière, majstre tradukita de Sinjoro E. Legrand.

II. — Al la aŭtoro de la plej bona teksto (versaĵo aŭ prozaĵo) el la kvar ordinaraĵoj premiitaj verkoj, la Komitato aljuĝos la *Naturan Floron* kaj la rajton elekti Reĝinon de la Festo.

III. — La verkoj prezentotaj devas esti verkitaj en plene *Fundamenta Esperanto* kaj ne ankoraŭ eldonitaj nek anoncitataj.

IV. — La Festo de la X^a Internaciaj Floraj Ludoj okazos en Vich, dum la XI^a Kongreso de «Kataluna Esperantista Federacio», en Junio 1924.

V. — Sur la manuskriptoj — kiuj devas esti ricevitaj antaŭ la 15^a de Aprilo 1924 de la Sekretario de la Floraj Ludoj (S-ro Jaume Grau Casas, Claris, 72, Barcelona) — oni devas skribi devizon, kaj sendi en koverto fermita, kiu portos la saman devizon, la nomon kaj adreson de la verkinto.

VI. — Manuskriptoj ne estos resendataj, eĉ se ili alvenis post la datolimo por akcepto de verkoj. Oni konservu kopion de la manuskriptoj.

VII. — La membroj de la Juĝontaro partoprenos en neniu el la konkursoj.

VIII. — La komitato publikigos la verdikton per «Kataluna Esperantisto» kaj per la esperantaj kaj katalunaj gazetoj kiuj bonvolos ĝin represi.

IX. — La premiitaj verkoj fariĝos propraĵo dum unu jaro de la Komitato de la Floraj Ludoj, kiu zorgos pri ilia publikigo sur «Kataluna Esperantisto» aŭ «Literatura Mondo». Permeson por reprodukto dum tiu unua jaro oni devas peti de la Redakcio de K. E.

X. — Eventuala aljuĝo de «Subpremioj» nur signifas honoran mencion, ĉar ne estas iuj efektivaĵoj krom tiuj difinitaj en la nuna Alvoko.

LA 15^{AN} DE MARTO

aperos la unua numero de

«L'ESPERANTISTA CATALÀ»

monata gazeto por propagando de Esperanto, redaktata en kataluna lingvo. Ĝi anstataŭos la nunan Federaciĝan presorganon «Kataluna Esperantisto».

Fragmentoj de paroladoj pri "Floraj Ludoj"

CARLO BOURLET, *Prezidanta parolado, III° Floraj Ludoj*

En neniu lando oni pli kore, pli sincere akceptis la internacian lingvon, ol en la progresema Katalunlando. Neniu popolo pli bone komprenis la altan signifon de nia homama entrepreno, ol la nobla kataluna popolo. Esperanto trovis inter vi veran hejmon; ĝi trovis ĉiujn apogojn, ĉiujn helpojn necesajn por sia disvolviĝo, por sia pliriĉiĝo, por sia egaligo al la plej malnovaj kaj famaj lingvoj de plej kulturitaj popoloj. Jam du fojojn mi havis la grandan plezuron viziti Katalunlandon, kaj du fojojn mi pasigis inter vi plej feliĉajn horojn de mia tuta vivo. La ĉiekonata gastameco de la Katalunoj, la nesuperebla progresema de ilia spirito estas por la alilanda vojaĝanto nekomparebla ĉarmo kaj allogo. Vi do komprenos, ke mia bedaŭro ne estas simpla esprimo de ĝentileco, ke ĝi estas sincera, profunda, kaj ke, en la horoj, kiam okazos viaj festoj kaj al vi unu el miaj kolegoj legos ĉi tiun tekston, mi, de malproksime, pensos al via bela lando, pensos al via admirinda propagando kaj mi kore krios: «Vivu la lando de la Katalunoj! Vivu Esperanto inter la Katalunoj!»

Neniu kutimo, inter ĉiuj centjaraj kutimoj de ĉiuj civilizitaj popoloj, estas pli bela, pli eleganta, ol la kataluna kutimo de la Floraj Ludoj. Ŝajnas, ke nur en lando de Latinoj, en lando de suno, de flamo kaj amo povis naskiĝi tiu Festo, kiu ligas la du plej noblajn sentojn de la homo: la Amo al la Belparolo kaj la Amo al la Belvirino. Unu subtenas la alian, unu plibeligas la alian. Literaturo sen Amo estas bildo sen koloroj; Amo sen delikata esprimo estas multekosta metalo kaŝita en gango.

Same kiel la Katalunaj Floraj Ludoj helpas al la disvolviĝo, al la konservo, al la ornamo de via nacia lingvo, same la Esperantaj Floraj Ludoj helpas al la pliriĉiĝo, al la firmigo, al la plenfino de nia kara lingvo Esperanto. Stultuloj ofte ripetas, ke lingvo artefarita neniam povos posedi literaturon. Ili mokas niajn poeziojn, kiujn cetere ili neniam aŭdis; ili mokas niajn aktorojn, kiujn cetere ili neniam vidis. Ili venu al la Kataluna lando, ili partoprenu tiujn grandajn festojn, kiujn vi tiel bele scias efektiviĝi; ili venu legi la verkojn de niaj premiitoj; ili venu aŭskulti viajn elokventajn paroladistojn; ili venu por vidi la prezentadon de la admirindaj teatraĵoj, kiuj naskiĝis en via medio: Ili tiam eble komprenos ke Esperanto ĉesis nun esti artefarita lingvo, ke, parolita de miloj kaj miloj da homoj, skribita de plej diversaj aŭtoroj, prilaborita de plej malsamaj inteligentoj, kvazaŭ elskulptita kaj modelita de plej kontraŭstaraj literaturaj tendencoj kaj penadoj, ĝi akiris vere nun la rajton al la vivo kaj la spiron de lingvo de granda popolo.

FREDERIC PUJULÀ, *Prezidanta parolado, IVaj Floraj Ludoj*

Antaŭ kelkaj jaroj, kiam okaze de milita stato la vivo en Barcelono estis haltigita, mi havis la honoron, en tiu ĉi urbo kaj en tiu ĉi sama teatro, prezidi antaŭ vi feston de katalunaj Floraj Ludoj kiuj devis, sed ne povis, okazi tie. Hodiaŭ mi havas la honoron paroli al vi en la loko de nia forestanta prezidanto de tiu ĉi festo de Esperantistaj Floraj Ludoj. Tiam ni festis la lingvon de niaj prapatroj; nun ni festas la lingvon de niaj pranepoj. Tiam ni flugis al la idealo de beleco kiel katalunoj; hodiaŭ ni flugas al regno de poezio kiel homoj. Nenion ni devis forlasi el ni mem por paroli al vi per la lingvo per kiu mi nun uzas vian atenton, sed male, ni nur bezonis vekti la internaciemon, kiu dormetas en la koro de ĉiu bona kataluno. Mi staras antaŭ vi pli kataluna ol antaŭe, ĉar mi min sentas pli homa; kaj mi estas certa ke la eminenta polo, kiu spirite nin prezidas, subskribus tiujn miajn vortojn kaj sentojn.

Mi nur miras, ke mi, la plej humila inter ni ĉiuj, estis elektita por resumi la feston anstataŭ la eminenta doktoro Leono Zamenhof, kies manuskripto bedaŭrinde ne ĝustatempe venis al nia komitato. Mi penas klarigi al mi la kaŭzon de tiu por mi tiel granda honoro, kaj mi nur scias vidi ĝin en la amikeco, tiu granda nobla sento kiu tiel bone floras en la ĝardeno de Esperantismo, kaj tiel nature kiam per ĝi ni levigas tre alten en festoj kiel la nuna. Granda amikeco efektive kunigas min al nia Prezidanto; amikeco ebligita de la povo de nia lingvo. Se nun ankoraŭ la scienco ne sufiĉe progresis por nuligi la distancon inter la korpoj, nia lingvo jam nuligis ĝin por la spiritoj; se la persono de nia prezidanto ne troviĝas ĉi tie, mi povas tutbone reprezenti lian spiriton pro nia amikeco, kiu kvankam ne povas fari la miraklon, ke mi diru al vi la belajn aferojn, kiujn li mem certe estus dirinta, tamen permesas al mi, sen antaŭa interkonsento, danki kaj gratuli en lia nomo la Reĝinon kaj ŝian kortegon, la honorigan aŭtoritaton kaj la inspiritajn poetojn.

Neniu pli bona scenejo por nia laborado, ol tiu de ĉi tiu urbo, kie ni havas la ĝojon okazigi niajn kvarajn Florajn Ludojn. Ĝi estas kvazaŭ simbolo de la fundo kaj de la formo de nia movado. Unuflanke, la beleco de la fraŭlinoj, kiuj nin prezidas, la graveco de la aŭtoritatuloj elektitaj de l' popolo kiuj nin akompanas, reprezentas la poezion, la altecon, la homecon de nia celo. Aliflanke, jen, por reprezenti nian movadon, la naturo, kiu nin ĉirkaŭas; jen la okroj akutaj de la abruptaj rokoj kiuj distranĉas la maron kiel laŭ rando de pontoj; jen la festa gaja bluo de la akvoj tra kiuj la facilrompeblaj praŝipoj alportis al ni sangon kaj civilizacion novan. Tiuj okroj kaj bluo kunigas en nia imago kaj konsistigas la verdon sur kiu malfaldiĝas la veloj de la ŝipo de nia idealo..

JOSEP GRAU CASAS, *Prezidanta parolado, VIIIaj Floraj Ludoj*

En nia spirito estas ĉiam vivanta la rememoro pri la efiko de la katalunlingvaj Floraj Ludoj, kies unuaj paŝoj estis rigardataj kun ekridemo de tiu sama popolo kiu post duonjarcento ŝuldas al ili la plenan revivigon, la realtigon de sia lingvo; kaj tia rememoro estas la kaŭzo kial ni, esperantistoj kaj katalunoj, atendas de niaj internaciaj Floraj Ludoj, en kiuj la kulturado de la lingvo estas farata en la plej altaj kampoj de la intelekto kaj de la spirito, ke ili havos la povon venki la eblan ekridemon de la indiferentularo, kiun certe ni timas neniel, kaj kiun ni forte pravaj kuraĝas moki.

En niaj Floraj Ludoj montriĝas ĉiufoje, ke ne nur la interkompreno lingva inter la esperantistoj de tre apartigitaj landoj estas absoluta, sed ankaŭ ke niaj poetoj trovas en la fleksebleco kaj admirinda belsoneco de Esperanto la esprimilon plej akuratan, kiu povas, tra la interspaco kaj super la lingvaj limoj kaj diverseco de popolaj moroj, vibrigi niajn korojn akorde kun la sentoj de Poezio, kiuj al ni katalunoj sonas mirige kaj kortuŝe, tiel same kiel la verkoj de niaj naciaj poetoj, sentitaj kaj esprimitaj tra nia natura lingvo. Kaj tio okazas—konsideru tion, se vi volas, kiel veran miraklon—ĉar en la esperanta internacia lingvo povas resonori tiel same kiel en la kataluna lingvo la klasikaj kaj ĉiam vivaj agordoj grekaj kaj latinaj.

Ni ĉiuj ĝuis la belaĵojn de la premiitaj verkoj, kelkajn el kiuj vi ĵus aŭdis, kun tia sento de admiro, kun tia ravata impresio, kiel se la legataj verkoj estus verkitaj en la respektiva patra lingvo.

Ĉu vi imagas kian grandan forton ni povas ĉerpi en tiu spiriton altiganta konstato? Ni tial kredas ke se la Floraj Ludoj katalunlingvaj povis, venkinte rapide la unuamomentajn ekridojn, reentronigi la malnovan katalunan patran lingvon, nur tial ke ĝi parolis rekte al la koroj ĝin forgesintaj, la internaciaj esperantlingvaj Floraj Ludoj kondukos al la starigo de la nova interpopola lingvo tial ke ĝi katenas la malproksimajn korojn per mildaj ligiloj ne imageblaj de tiu ne kredanta ankoraŭ je la diverslingva interkompreno.

Via promesoplena juneco, bela Reĝino kaj ĉarmaj Korteganinoj, samideaninoj niaj; via protekto kaj aprobo, respektindaj aŭtoritatuloj; via atento kaj scivolemo, popolo de la senmorta urbo; via konstanteco kaj entuziasmo, karaj gesamideanoj kiuj kun mi estas feliĉaj ĝui tiujn ravantajn momentojn, kuraĝigas nin tiel, ke, eĉ se ni povus ekdubi iam pri la efiko de la ĉefe spirita valoro de nia ideo, ni povus retrovi en via kunesto la apogon por restarigi la unu momenton ekŝanceliĝintan entuziasmon nian.

MARIAN SOLÁ, *Sekretaria Raporto, IX^aj Floraj Ludoj*

Dolĉa, bongusta frukto tiu kiun distilas la arbo de la Poezio! Benataj estu ĝiaj kulturantoj, kiuj proponas ĝin al ni malavare, kaj per siaj kantoj kiujn la espero heligas, igas nin ami la vivon kaj la mondon! Benataj estu tiuj, kiuj la disigitajn kaj malordigitajn lingverojn scias tiel akorde kunligi kaj ordigi ke ili sanĝiĝas en ravantan muzikaĵon! Benataj estu tiuj, kiuj per siaj poemoj, ĵen vidigas al ni la ĝojojn kaj triumfojn de la homa vivo, ĵen plorigas kaj kortuŝas nin per la hela priskribo de niaj malgajaj sentoj, ĵen vibrigas nian animon per la ektuŝo de ĉio nobla, bela kaj sankta!

Kiu malkonos vian altan potencon, Poezio? Kiu ne submetiĝos bonvole kaj sorĉite al via alta trono? Kiu animo restos surda al viaj vokoj tiel ĝentile kaj plaĉe faritaj? Kiun spiriton ne revigos viaj regulaj agordoj?

Per lingvo ritmita, per lingvo imagoplena kaj poezia, sin turnas la homoj al Dio, ĉar neniu alia formo de lingvo estas inda je Lia potenco!

Per lingvo kantanta, milde sonanta kaj karesema, la patrino lulas sian infaneton karan!

Per lingvo, kiun la ama pasio igas poezia, la amanto malfermas sian koron vunditan kaj diras sian konfeson al la amatino!

Per lingvo simpla kaj naiva, kun ritmo hela kaj kortuŝanta, la nacioj elmontras sian puran animon, kaj sian kuraĝan ekfloron en la unuaj momentoj de sia ekzistado!

Per lingvo forta kaj esprimpotenca, kiun la patrujamo igas batala, la popoloj ekkantas kun siaj himnoj la fidelecon kaj eternan amon al sia patrolando!

Lingvon preskaŭ forlasitan, malnoviĝintan, preskaŭ mortintan jam, vi poetoj, vi kantistoj, per la sorĉo de viaj ritmoj, per la vibrado de viaj lirikoj, kaj per la enblovo de via spirito, elprenis el la dormantaj cindroj, kaj revivigis ĝin pli juna, pli bela, pli sangoriĉa kaj pli vivipova ol antaŭe!

Nia kataluna lando ŝuldas al vi nepridubeble la ekziston kaj konservon de sia propra lingvo, la lingvo de niaj prapatroj, la lingvo de niaj kronikistoj, la lingvo de niaj reĝoj, de niaj gloroj kaj triumfoj, nia plej kara heredaĵo!

Miraklon similan, mirindaĵon saman, ni postulas de vi, poetoj kaj artistoj; de vi, ni volas, ke en la korpon de nia kara lingvo internacia, ke en la korpon de nia estimata Esperanto, vi enblovu vian spiriton, soifantan de amo kaj beleco!

Ni volas ke per via talento kaj per via majstreco, vi faru el ĝi, antaŭ la okuloj de la mondo, la plej disvastigitan, la plej senmortan, la plej ŝatatan lingvan kreaĵon.

Kaj tion vi povas fari!

Bibliografio

STRANGA HEREDAĴO. H. A. Luyken. Eldonis: Ferdinand Hirt & Sohn, Leipzig, 1922.

Dika volumo, kun 320 paĝoj, bele presita kaj bindita, enhavanta interesan romanon originale verkitan en tre bona stilo. S-ro Luyken estas unu el la plej bonaj esperantaj stilistoj kaj lia valoro, kiel aŭtoro de verkoj *originalaj*, estas ankaŭ tre atentinda.

PRETER LA VIVO. Julio Baghy. Eldono de «Literatura Mondo», Budapest, 1923.

Plaĉa volumeto, 124-paĝa, enhavanta preskaŭ ĉiujn poemojn de la eminenta poeto Julio Baghy, el Hungarujo, lastjare premiita per la Natura Floro en la Internaciaj Floraj Ludoj. Ĉiuj verkoj de Baghy premiitaj en nia poezia festo estas troveblaj en tiu ĉi volumo. Niaj legantoj jam konas la poetan talenton de nia karega hungara amiko, ĉar «Kataluna Esperantisto» jam kelkfoje honorigis publikigante liajn verkojn. Julio Baghy estas ne nur tre lerta versfaranto, sed vera poeto, plena de emocio, sento kaj sincereco. Li estas ĝenerale konata kiel unu el niaj plej bonaj poetoj kaj lia verkaro restos por ĉiam gloro de la esperanta literaturo.

UNUA LEGOLIBRO. Doktoro KABE. Eldonis: Esperanto Verlag Ellersiek & Borel, Berlin, 1922.

160-paĝa volumo, enhavanta gradigitajn legaĵojn kun frazlibro kaj modelojn de leteroj.

Legante tiun libron, ni ne scias ĉu admiri pli la belegan kaj klaran stilon de nia fama aŭtoro «Kabe» aŭ la lertecon per kiu estas elektitaj la diversaj anekdotoj kaj rakontoj; tiom ili estas interesaj kaj agrablaj. Ni rekomendas tiun bonegan legolibron, super ĉiuj aliaj.

ABISMOJ. Jean Forge. Eldonis Hirt & Sohn, Leipzig, 1923.

Libro 150-paĝa, romano originale verkita. Kun intereso oni legas la 15 ĉapitrojn de tiu romano, kies aŭtoro celas kontentigi la guston de la moderna leganto, «kreante ion, kio similas kaj samvaloras la hodiaŭan naci-lingvan romanon laŭ stilo kaj enhavo, verkante ion nuntempan en la Esperanto de la jaro 1887». La stilo estas efektive bona kaj la verko plene rekomendinda.

JOHANO LA BRAVA. Aleksandro Petofi. Traduko de K. de Kalocsay. Eldono de «Literatura Mondo», Budapeŝto, 1923.

Tre plezure oni legas tiun «Popolfabelo en versoj» de la fama nacia poeto hungara Petofi. Krom la valoro de la originalo, oni ĝuas la ĉarman

tradukon faritan de la sperta tradukanto de versoj, kaj ankaŭ originala esperanta poeto, K. de Kalocsay. Li havas riĉan stilon kaj veran arton kaj majstrecon en la tradukado. «Johano la brava» estas unu el la plej legindaj versaj tradukoj.

JOSEPH RHODES KAJ LA FRUAJ TAGOJ DE ESPERANTO EN ANGLUJO. Angle verkita de John Merchant (Prezidanto de B. E. A.), esperanten tradukita de Louise Briggs. Aĉetebla: Brita Esp. Asocio, London.

Tre bele bindita libro, klare presita, 141-paĝa, kun 20 ĉapitroj priskribantaj la vivon de la eminenta pioniro de Esperanto en Anglujo. Unuavide, ŝajnas ke nur al la angloj povas esti speciale interesa tia detala biografio. Sed por ĉiuj esperantistoj tiu libro estas plene interesa kaj instrua. Kuraĝon oni sentas en si, legante la priskribon de la modela vivo de la fama esperantisto angla. La redaktado estas majstre farita de la eminenta prezidanto de la Brita Asocio S-ro Merchant, kaj la traduko konstante elspiras la mildecon kaj korektecon de la stilo de Louise Briggs, la talenta verkistino kaj simpatia virino tre konata de la kataluna samideanaro.

Tiaj biografiaj libroj ordinare ne atingas grandan atenton, sed tiu ĉi estas ĉiel leginda kaj laŭdinda.

LEGENDOJ, A. Niemojewski, el la pola originalo tradukis Bronislau Kuhl. Kun antaŭparolo de Antoni Grabowski. Dua eldono. Eldonisto: Hirt & Sohn, Leipzig, 1923. Vol. 2 de la kolekto «Internacia Mondliteraturo».

LA NIGRA GALERO, Wilhelm Raabe, el la germana originalo tradukis Fritz Wicke. Dua eldono Hirt & Sohn, Leipzig, 1923. «Internacia Mondliteraturo», n-ro 4.

EL LA «CAMERA OBSCURA», Hildebrand, el la holanda originalo tradukis H. C. Mees. Hirt & Sohn, Leipzig, 1923. «Internacia Mondliteraturo», n-ro 5.

LA MIRINDA HISTORIO DE PETRO SCHLEMIHL, Adelberto de Chamisso, el la germana originalo tradukis Eugen Wüster. Hirt & Sohn, Leipzig, 1923. «Internacia Mondliteraturo», n-ro 7.

NUNTEMPAJ RAKONTOJ, G. P. Stamatov, el la bulgara originalo tradukis Ivan H. Krestanoff. Hirt & Sohn, Leipzig. I. M. n-ro 8.

HEBREAJ RAKONTOJ, Šalom-Aleĥem Perce, el la hebrea originalo tradukis Is. Muĉnik. Hirt & Sohn, Leipzig. I. M. n-ro 9.

TRI NOVELOJ, A. S. Puŝkin, el la rusa originalo tradukis D-ro Andreo Fiŝer. Hirt & Sohn, Leipzig, 1923. «Internacia Mondliteraturo», vol. 10.

“Kataluna Esperantisto” mortas...

Kun granda ĉagreno ni sciigas al niaj legantoj, la katalunaj esperantistoj kaj kelke da karegaj eksterlandaj amikoj, ke tiu ĉi numero de nia gazeto estas la lasta...

Nia kara «Kataluna Esperantisto», pri kiu, kompreneble, ni mem ĉiam evitis fari laŭdojn, sed kiun, en la nuna momento, ni trovas tiel bona, plaĉa kaj estiminda, mortiĝas kvazaŭ subite, sufokata de nespirebla aero.

Diversaj kaŭzoj kunefikas por malebligi la ekziston de «K. E.» Financaj malfacilaĵoj, milfoje aluditaj, premas la Katalunan Federacion, kiu dum dek jaroj subtenis nian gazeton; troa ŝarĝo pezas sur la homaj ŝultroj de nia Redaktoro, kies fervoro estas neelĉerpebla sed ne sufiĉas tamen por venki la laciĝon; grava kaj malagrabra malhelpo estas por la funkciado de nia Direkta Komitato la fermiĝo de la «Enciklopedia Popola Ateneo» (kiu malavare donas loĝejon al la “Kataluna Esperantista Federacio”), fermiĝo okazinta laŭ ordono de la Madrida registaro; ĝena komplikaĵo fariĝas ankorau la regimo de milita cenzuro por la gazetaro, al kiu ankaŭ “K. E.” devas submetiĝi...

Pro la diritaj kaŭzoj, do, “Kataluna Esperantisto” ne plu aperos. Ni firme esperas, tamen, ke estos eble aperigi anstataŭ ĝi malpli vastan presorganon.

La malapero de “K. E.” neniel influas la bonan disvolviĝon de la preparaj laboroj de nia proksima kongreso, nek la regulan funkciadon de la Federacio, nek la organizadon de la X^aj Internaciaj Floraj Ludoj, kies “Alvokon” kaj plenan liston de premioj ni publikigas hodiaŭ. Eĉ ni diros ke, en la fundo de la koro, ni havas la esperon ke la malapero de nia gazeto ne estos definitiva. Eble ĝia morto ne estos vera morto, sed nur vintra dormado...

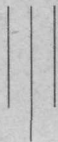
La nuna numero estas submetita al la milita cenzuro.

Ni esprimas nian dankon al la bona samideano S-ro Luis Santamarina, polica oficisto, kiu afable helpis nin en tiu ĉi afero.

VERKOJ DE PUJULA

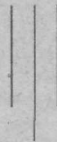
AĈETEBLAJ ĈE K. E. F.

Vocabulari
Català-Esperanto

PREZO: 3 PTOJ.

Vortaro
Esperanto-Kataluna

PREZO: 3 PTOJ.

La Grafo
erarinta

Ĉarma originala rakonto. Volumeto tre lukse presita, kun desegnaĵoj de Torné Esquius.

PREZO: 0'50 PTOJ.

Naivulo -
Karabandolo la
plugisto -
Fiŝkaptisto
kaj Rigardanto

Originalaj rakontoj. kun desegnaĵoj de Torné Esquius, Lukse presita volumeto.

PREZO: 0'50 PTOJ.

AL LA GRUPOJ NI FARAS 25 % DA RABATO

L'ESPERANTO A COP D'ULL

ALFABET. — A, b, c (ts), ĉ (tx), d, e (é), f, g (gue, gui), ĝ (tj), h (aspirada), ĥ (fortament aspirada), i, j (i), ĵ (j), k, l, m, n, o (ó), p, r, s (ss), ŝ (ix), t, u, ŭ, v, z (s).

L'accent tònic recau sempre sobre la penúltima síl·laba

LA
article determinatiu
el, els
la, les

J
(sona ĵ)
forma el plural
faktoj, manoj
okuloj, animoj

IN
sufixe per a formar
el femeni
sinjorino, reĝino
katino, leonino

O
terminació
substantiu
lakto
urbo
komerco
(comerc)

A
terminació
adjectiu
blanka
antikva
komerca
(comercial)

I
terminació verb
(infinitiu)
kompreni
labori
komerchi
(comerciar)

E
terminació
adverbial
klare
konstante
komerce
(comercialment)

CONJUGACIÓ DEL VERB

	AS <i>temps present</i>	IS <i>temps passat</i>	OS <i>temps futur</i>	US <i>mode condicional</i>	U <i>mode imperatiu o subjunctiu</i>
Mi	skribas	skribis	skribos	skribus	skribu
Jo	escrie	escrigui	escriuró	escriuria	escrigu

Els verbs compostos es conjuguen amb el verb auxiliar *esti* i les formes de participi *ant, int, ont* (actiu: present, passat i futur) i *at, it, ot* (passiu: present, passat i futur). *Mi estas skribanta*, jo estic escrivint. *La letero estis skribata*, la lletra fou escrita.

DECLINACIÓ DEL SUBSTANTIU

En Esperanto, tota paraula que reb l'acció d'un verb (complement directe) va seguida de la lletra **N**.

Li vidas min. Ell em veu.
Mi vidas lin. Jo el veig.

Mi skribas la leteron. Jo escric la carta.

En els altres casos, la relació que hi ha entre dos substantius s'expressa per mitjà de les preposicions *al, de, kun, per, sur, super, sub, en, ekster, tra, trans, antaŭ, post, inter* i altres.

Al la patro, per la plumo, sur la tablo.